

отъ Май 9, 1916, съ прѣводъ отъ рѣчта произнесена отъ Г-нъ Милюковъ, прѣдъ Руската Дума, на Мартъ 24, 1916, слѣднитѣ извадки отъ която ще потвърдятъ току-що изразената идея.

„Върху насъ лежи“, казалъ Милюковъ, „отговорността за непрѣдвидливостта въ нашата Балканска политика — непрѣдвидливостъ, за която не само нашата дипломатия е отговорна, но още и дипломатиитѣ на нашитѣ съюзници, които вече заплатиха за тѣзи грѣшки. Въ Франция Делкасе плати за тѣхъ. Балканскитѣ грѣшки прѣдизвикаха една частична министерска криза въ Англия. Въ Английския парламентъ, кабинетътъ бѣ обявенъ въ некомпетентностъ и некадърностъ. Като не получиха помощъ отъ Русия, българитѣ, както се знае, прѣтърпѣха крахъ. Русия пусна свободно ромжницитѣ до самата столица на България и София прѣживѣ терора на смъртта, когато надъ града хвърчаха неприятелскитѣ аероплани и когато се виждаше, че сждбата на България е запечатана. Тѣй, България не можеше да не иде на страната на Австрия. Отъ тогазъ бѣше ясно, че, (ако) ний бихме искали да спечелимъ България, ний можехме да сторимъ това само по единъ начинъ — като анулираме резултатитѣ отъ Букурещкия договоръ и като повърнехме на България това, което несправедливо ѝ бѣ взето. Бѣше ясно тоже, че ако не сторѣхме това, България ще има пълна свобода да избере за себе си начина, по който да реализира нейнитѣ народни идеали и щѣше видимо да отиде не съ насъ а съ нашитѣ неприятели. Но, господа, това не бѣше разбрано и това бѣше грѣшката на Руската дипломатия“.

Специалниятъ пратеникъ, за когото стана дума е билъ г-нъ Тодоръ Шипковъ, бишъ професоръ въ Робертъ колежъ, въ Цариградъ, и единъ отъ виднитѣ мъже на България. Той винаги е билъ горещъ и прѣданъ приятель на Съединенитѣ Държави и азъ се считамъ за щастливъ да го броя за свой личенъ приятель. Отъ устата му, прѣди дълго врѣме, чухъ историята подробно и само наскоро въ едно посѣщение на Д-ръ Радославовъ, първиятъ министъръ, ми я потвърди подробно.

Въ заключение, трѣбва да се каже че никога, отъ както съмъ билъ въ България, не съмъ челъ въ нѣкой Английски, Френски или Американски вѣстникъ, истината относно България. Тя е била набѣдена въ измѣна, неблагодарностъ и за всички други прѣстѣпления въ политическия календаръ. И не само това, но почти всѣки день се пишатъ телеграфически рапорти въ Английски, Френски, Италиански, и съжالياвамъ да кажа, въ Американски вѣстници за страшни бунтове и кръвопролития изъ Софийскитѣ улици и за бунтове въ цѣлото Царство. Тѣзи рапорти, които се явяватъ твърдѣ често, може би, сж направили впечатление, че България е въ аномално положение. Такива рапорти се докосватъ лично до менъ, защото сѣмейството ми и приятелитѣ ми сж били много обезпокоени по причина на това и сж били смутени отъ голѣми страхове за моята безопасностъ. Желая да увѣря Департамента, че нѣма никаква истина въ който и да билъ вѣстникарски рапортъ. София е — и е била — толкозъ мирна, колкото и Вашингтонъ — или Филадерфия. Честитѣ аероплани нападения направиха живота неприятенъ за малко врѣме, но откакто тѣзи нападения спрѣха, София е била едно идеално мѣсто за живѣне. Не е имало никакви бунтове отъ каквото и да е естество. Българитѣ сж хора покорни на закона, интелигентни, трѣзви и постоянни; пиянството е почти непознато между тѣхъ. Тѣхната училищна система е най-добрата въ тази частъ на свѣта. Единъ английски писателъ въ 1914, въ една брошура озаглавена „България и Силитѣ“, описва българитѣ като „най-героичното, най-свободолюбивото, най-напрѣдничавото, най-толерантното племе на Балканитѣ“. И неговото твърдѣние е вѣрно.

127.

C. G. / V. B.

Честъ имамъ да бжда, Г-не, Вашъ шокоренъ слуга,
(под.) Д. И. М ж р ф и, Генераленъ Консулъ.